

V knize editora Davida Koreckého *Médium kurátor* neopomene hned několik lidí (vč. samotného editora) připomenout latinské kořeny pojmu, které souvisí se slovem *curare* – pečovat nebo starat se o něco. Odkazují k tradičnímu vymezení tohoto pojmu, které souviselo s činností kurátora v muzejní instituci: jeho starostí byla péče o sbírky, katalogizace, umělecko-historický výzkum, spolupráce s konzervátory... Způsob, jaký slovo převážně používáme v současnosti, odkazuje daleko silněji k kreativní činnosti – kurátora vidíme jako autora, toho, kdo koncipuje výstavy jako koherentní významové celky a jeho starostí je mj. své záměry vysvětlovat, zprostředkovávat (ať už formou tiskových zpráv, doprovodných textů k výstavě, komentovaných prohlídek atp.). Bylo by možné pokusit se navrhnout nějakou funkční typologii kurátorství – monografické výstavy jednotlivých umělců v menší galerii budou na kurátora klást jistě zcela odlišné požadavky než velké mezinárodní projekty, ať organizované na půdě muzeí a galerií nebo realizované formou různých bienále. Na druhou stranu je ale takové rozlišení dost zjevné a nepostihuje možná dostatečně nejzajímavější aspekt současného kurátorství, totiž že se jedná o povolání, které až do velice nedávné doby postrádalo institucionalizovaný základ (první obory kurátorských studií začaly vznikat v 90. letech). Tradiční školení v oblasti dějin umění v oblasti kurátorství není nezbytné a zvl. v 90. letech, kdy byla pozice nezávislých kurátorů současného umění zřejmě nejsilnější, se skoro zdálo, že je na škodu. Kurátory se tak stávali např. filosofové, režiséři, spisovatelé a samozřejmě sami umělci. Jeden z dosud skrytých problémů, který ovšem možná v dohledné době začne být viditelnější, se ukrývá v postupném nasycování trhu kurátory-profesionály (z hlediska svého vzdělání – v ČR jej mohou v současné době získat buď na VŠUP nebo na FUD v Ústí nad Labem), kteří budou mít pochopitelně snahu zapojit se do systému, v němž v současnosti působí celá řada těch, kteří svůj statut kurátora získali na základě svých praktických výstupů, aniž by ovšem měli to „správné“ vzdělání.

Harald Szeeman

Jedna z klíčových postav pro vývoj kurátorství současného umění. Jeho výstavy *When Attitudes Become Form* (1969) a *Documenta V* v Kasselu (1972) definovaly pozici kurátora jako „tvůrce výstavy“ – tzn. osobu, jejíž vhlad do problému, její porozumění problémům současného umění a schopnost formulovat své teze prostřednictvím „textu výstavy“, jsou klíčové. Attitudes znamenaly začátek konce Szeemanova působení v Kunsthalle Bern, kde se tato výstava odehrála. V roce 1970 se Szeeman stal kurátorem na volné noze (později se „usadil“ jako permanentní externí kurátor Kunstauss Zurich) Rozhovor a další informace v naskenované knize *Brief History of Curating*, která je ve studijních materiálech.

Lucy Lippard
Viktor Miziano
Nicolas Bourriaud
Maria Lind

Jana a Jiří Ševčíkovi

Na začátku 90. let se podíleli na výstavách, které zprostředkovaly české umění v zahraniční kontextu (Contemporary Czech Art, 1991, Taiwan Museum of Art nebo Paris-Bratislava, 1992, Musée d'Art Moderne de la Ville de Paris). Pro vývoj české scény byly důležité jejich výstavy Test run (1995) nebo Snížený rozpočet (1997). Jiří Ševčík na začátku 90. let působil jako kurátor GHMP, v letech 1993 až 1995 ředitel Sběrky moderního umění NG. Z poslední doby asi největší ohlas vzbudila výstava Forma následuje... risk (2007), kterou manželé Ševčíkovi připravili společně se slovenskou teoretickou architektury Monikou Mitášovou. V současné době oba působí na AVU, Jiří Ševčík kurátorsky vede galerii Rakouského kulturního fóra v Praze.

Jiří Valoch

Kurátor, jehož hlavními tématy dlouhodobě zůstává geometrická abstrakce (ve všech médiích), konceptuální kresba a grafika. Od 70. let působil jako kurátor v DUMB. V 80. letech se výrazně podílel na formování výstavního programu brněnské Galerie mladých. Od konce 90. let na volné noze.

Marek Pokorný

Současný ředitel Moravské galerie mimo jiné v 90. letech působil jako editor časopisu Detail (kritice se věnuje dosud). Jako kurátor byl dlouho „na volné noze“, v letech 2003 až 2004 byl externím šéfkurátorem Domu pánů z Kunštátu. Výstavy: Movies Without Cinema (2003, DpK), Retroperspektiva (2005, DpK), A na co myslíš ty? (2005, GHMP), monografické výstavy: Krištof Kintera (1999, NG), Jan Merta (2005, MG), Vladimír Skrepl (2009, MG), Viktor Pivovarov (2010, MG)

Miloš Vojtěchovský

<http://www.artlist.cz/?id=4799>

Tomáš Pospiszył

Kromě českých škol absolvoval kurátorská studia na Bradford College v New Yorku (1995-1997). V letech 1997 až 2002 působil jako kurátor Sbírky moderního a současného umění NG, v současnosti je pedagogem na FAMU a působí ve Společnosti J. Chalupce (editor katalogů, kurátor výstav finalistů). Kurátorské aktivity: 7. Bienále mladého umění Zvon (2010), monografické výstavy: Sung Hwan Kim (Tranzitdisplay), Eva Kořátková (GVŠ), Petr Kvíčala (Wannieck Gallery), Alén Diviš (Rudolfinum), Markéta Othová (NG), Petr Nikl (NG), Jeannis Kounelis (letohrádek Belveder)

Karel Císař

výběr výstav: Bienále mladého umění Zvon (2005, 2008), Things You Don't Know (2003, Galerie K&S Berlin, sekce Definice každodennosti na Praguebiennale 2 (2005, Karlini Hall), aktuální výstava české fotografie v Chicagu <http://www.vsup.cz/cs/aktuality/2807-50-seda>

Vít Havránek

V druhé polovině 90. kurátor NG a GHMP, následně činnost v rámci galerie Display, následně Tranzitdisplay, od roku 2002 vedoucí projektu Tranzit <http://www.artlist.cz/?id=2396>

Michal Koleček

Dlouhou dobu působil jako ředitel ústecké Galerie Emila Filly. Svou kurátorskou činnost (jako jeden z mála lidí v ČR) dlouhodobě orientuje na širší prostor „východní střední Evropy“. Řada jeho projektů vznikla ve spolupráci s rakouskou galerií <rotor>. Projekty zaměřené na umění ve veřejném prostoru: Public District (1999), Public Dreams (2005-6), Grey Zones (2006), kurátor sekce Mission Possible v rámci Prague Biennale 1 (2003), kurátor IV. Bienále mladých Zvon (2002)

Edith Jeřábková

působení v galerii Klatovy-Klenová. V současné době na volné noze. Jiří Kovanda. Když jsem byl malej, hrál jsem si s holkama (2008), Bílý papír černá princezna (Prague Biennale 4, 2009), Rafani (GKK, 2009)

František Kowolowski

kurátor Galerie G99 (v Brně působil od r. 1997 jako kurátor Domu umění v Galerii mladých, od r. 1999 G99, nejdřív samostatné, později zahrnuté do institucionální struktury DUMB). K jeho výrazným projektům patří festivaly performance A.K.T. I – IV (1997, 1998, 2002, 2009), výstavy polského umění – Azzoro (2003), Robert Maciejuk (2003), Katarzyna Kozyra (2008); mezinárodní přesah měla výstava českého videoartu Frisbee (2006 – prezentována rovněž v Amsterdamu a Bukurešti).

Pavel Vančát

Kurátor Galerie Klatovy Klenová. Výstavy: Jasanský / Polák: 10 000 chlapi (2010), Fotografie?? (s Janem Freibergem, 2004), Česká fotografie 70. let (s Janem Freibergem, 2007, GKK), Miroslav Tichý (s Janou Vránovou, 2006), podílel se např. také na projektu Husákovo 3+1 (2007). Diskuse o kurátorství fotografie: <http://www.format1.org/detail.php?id=9>

Jiří Ptáček

Jeho kurátorská činnost se odvíjí souběžně s dalšími aktivitami, především v oblasti kritiky umění (několik let šéfredaktorem časopisu Umělec, v současnosti pravidelně přispívá do Nového prostoru) a nově i v oblasti pedagogické. Dlouhodobě je jeho kurátorská činnost spojena se jménem Václava Stratila, další umělci, k nimž se opakovaně vracel: Jan Náleška, Jan Turner nebo Barbora Klímová. V letech 2007 a 2008 působil jako kurátor v galerii NOD <http://www.artlist.cz/?id=2690>

Václav Magid

kurátorská činnost Václava Magida je těsně napojena na „komunitu“ generačně blízkých umělců (občasný člen skupiny Rařani studoval AVU a příležitostně se prezentuje i vlastní autorskou prací, např. nedávná výstava *Otcovo slepé oko* v Galerii Jelení). Jeho kurátorské projekty se přitom obvykle rozvíjejí kolem jednoho dosti obecného problému, jímž je vymezený významový rámec. Výstavy: Účel (s Petrou Herotovou a Vasilem Artamonovem, 2006), Věčné stavy (2006), Punctum (2007), Současný český kubismus (2008), Kašpar noci (2010)

Zuzana Štefková

Zaměřena na generovou problematiku. Spoluzakladatelka centra C2C

Lenka Vítková

Galerie 36 v Olomouci <http://www.36.cz/>, v roce 2009 jako součást festivalu GASK výstava projektů ve veřejném prostoru Místo a formule

Milan Salák

Byl jako kurátor hodně aktivní na konci 90. let, mj. Boystory (1998), Zelená (1998), 99CZ (1999). Nověji např. jeho účast na kurátorské přípravě přehlídek Videokemp (2005 a 2006)

Marek Meduna

Kromě účasti na provozu galerie CO 14 kurátorské projekty: Slepí muži přeměřují slona (2006, s Ludškem Rathouským), Intro 518 Teď 69 Teď* Teď 180 bonus q track! (s David Böhmem a Jiřím Frantou, 2008) <http://www.c2c.cz/?id=145>

Milan Mikuláščík

2008 a 2009 kurátor Galerie NOD, od r. 2010 kurátor galerie NTK (první výstava Limity těla) <http://www.techlib.cz/cs/sluzby/programy-akci/galerie/>

Další jména v knize *Médium kurátor* (editor David Korecký, Praha: Agite/Fra a VŠUP, 2009)

další zdroje:

Alena Boika a Václav Magid, Interview s Victorem Mizianem. *Umělec*, 1/2007, s. 10-19.

Edith Jeřábková a Lenka Vítková, Plán B. *Umělec*, 3/2006, s. 16-22.